

Computational
Economics
ISSN 2821-0433

Examining the Ability of Profit Forecasting with Moderating Role of Historically Low Profit Management

Mahjoubeh Pouretemadi ¹, Jamadverdi Gorganli Doji ^{2✉}, Maryam Bokharaeian
Khorasani ³, Parviz Saeidi ⁴

1. Ph. D Student in Accounting, Department of Accounting, Aliabad Katul Branch, Islamic Azad University, Aliabad Katul, Iran, Email: Pmahjoubeh@yahoo.com
- 2*. Assistant Professor of Accounting, Department of Accounting, Aliabad Katul Branch, Islamic Azad University, Aliabad Katul, Iran, Corresponding Author, Email: gorganli@aliabadiu.ac.ir
3. Assistant Professor of Accounting, Department of Accounting, Aliabad Katul Branch, Islamic Azad University, Aliabad Katul, Iran, Email: Bokharaeian@aliabadiu.ac.ir
4. Assistant Professor of Accounting, Department of Accounting, Aliabad Katul Branch, Islamic Azad University, Aliabad Katul, Iran, Email: Saeidi@aliabadiu.ac.ir

Article Info

Received: 12/12/2023
Accepted: 26/05/2024

Pages: 149-170

Keywords:

Historical Profit Management;
Future Profit;
Past Profit;
Adjustment role;
Capital Market.

JEL Classification:
M41; G34

ABSTRACT

Basically, the ability to predict profit in company evaluation provides useful information. In fact, in order to achieve continuous and stable profits, company managers try to eliminate periodic fluctuations in profits and plan profits with a constant growth rate. For this reason, identifying factors affecting the accuracy of profit forecasting has always been of interest. The purpose of this study is to investigate the predictability of profit through the company's past profit and to investigate the moderating role of historical profit management in predictability. The present research has used the data and information of the companies admitted to the Tehran Stock Exchange during the years 2014 to 2020. The method of data analysis was multivariate linear regression, which was done using panel data and effects. The findings showed that the company's past profit positively predicts the company's future profit. Also, the results showed that the company's historical profit management affects the profit predictability, so that the higher the company's past profit management, the lower the profit predictability.

COPYRIGHTS

©2023 by the authors. Published by the Islamic Azad University, West Tehran Branch. This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>

Extended Abstract

Purpose

Basically, the ability to predict profit in company evaluation provides useful information. In fact, in order to achieve continuous and stable profits, company managers try to eliminate periodic fluctuations in profits and plan profits with a constant growth rate. For this reason, identifying factors affecting the accuracy of profit forecasting has always been of interest. The purpose of this study is to investigate the predictability of profit through the company's past profit and to investigate the moderating role of historical profit management in predictability. The present research has used the data and information of the companies admitted to the Tehran Stock Exchange during the years 2014 to 2020. The method of data analysis was multivariate linear regression, which was done using panel data and effects. The findings showed that the company's past profit positively predicts the company's future profit. Also, the results showed that the company's historical profit management affects the profit predictability, so that the higher the company's past profit management, the lower the profit predictability.

- Examining the predictive power of historical profit in predicting future profit
- Investigating the moderating role of low historical profit management in predictability of future profit based on historical profit in Iran's capital market

Methodology

This research, in terms of the type of goal, is applied research of semi-experimental and post-event type, because in the current research, information and data from the past (research period) have been used. Also, according to the method of data collection, the current research is classified as descriptive research. On the other hand, since the research examines the relationship between the research variables, it is considered quantitative research and in terms of argumentation method, it has also used the inductive method. The statistical population in this research is all the companies admitted to the Tehran Stock Exchange, and the reason for that is the comprehensive information that the Tehran Stock Exchange Organization has about the companies and the extent and manner of their financial and economic performance. Therefore, the only and most reliable database, based on its data, one can access financial information sources of companies and analyze and test the research model, is Tehran Stock Exchange Organization. Therefore, companies with the following steps and screening sampling remain in the sample:

- Companies must be members of the Tehran Stock Exchange during the research period (2014 to 2016).
- The financial year of the company must end in March of each year and the financial year has not changed during the period of the company's research.
- The company should not be under banks or investment companies.
- The company should not be under the financial intermediation, investment, monetary institutions and holding companies.
- The company's financial information is available and available during the current research period.

Finding

According to the results of the regression model test to analyze the first hypothesis of the research, it can be seen that the desired regression model is significant and acceptable. The adjusted coefficient of determination also indicates that approximately 58% of the changes in the dependent variable (future profit) can be explained by the independent variables of the model. According to the results of the regression model test to analyze the second hypothesis of the research as described in the above table, it can be seen that according to the f statistic and its significance level which is less than the critical value of 0.05, the desired regression model is at a significant level and it is acceptable. The adjusted coefficient of determination is equal to 0.14 and indicates that approximately 14% of the changes in the dependent variable (future profit) can be explained by the independent variables of the model; Also, Durbin Watson's statistic is equal to 1.59, which is between 1.5 and 2.5 and indicates the lack of autocorrelation between the variables. The coefficient of the interaction variable (historical earnings management x past earnings) was negative, as a result, historical earnings management moderates the positive effect of past earnings on future earnings. Also, according to the t-statistic and P-value of historical profit management, which is less than 0.05, the results indicate the significant effect of historical profit management on the company's future profit at the 95% confidence level.

Conclusion

The results of this research confirm the first hypothesis of the research and show that the company's past profit has a positive effect on its future profit. In other words, the past profit can predict the future profit of the company. Therefore, the first hypothesis regarding the ability to predict the future profit through the past profit of the company is accepted. In addition, the results of the second hypothesis of the research also confirmed and showed that in companies whose managers had strong motivations for profit management in the past, the positive effect of past profit on future profit is moderated. In other words, the past profit in companies that have had more profit management and profit manipulation in the past, can less predict the future profit of the company. Therefore, the second hypothesis based on the moderating role of historical profit management on the predictability of future profit through past profit is also accepted.

بررسی توان پیش‌بینی سود با نقش تعدیلی مدیریت سود تاریخی پایین

محبوبه پوراعتمادی^۱، جمادوردی گرگانی دوجی^۲، مریم بخاراییان خراسانی^۳، پرویز سعیدی^۴

۱. دانشجوی دکتری حسابداری، گروه حسابداری، واحد علی آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران، پست الکترونیکی: Pmahjoubeh@yahoo.com
۲. استادیار حسابداری، گروه حسابداری، واحد علی آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران، نویسنده مسئول، پست الکترونیکی: Gorganali@aliabadiu.ac.ir
۳. استادیار حسابداری، گروه حسابداری، واحد علی آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران، پست الکترونیکی: Bokharaeian@aliabadiu.ac.ir
۴. استادیار حسابداری، گروه حسابداری، واحد علی آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران، پست الکترونیکی: Saeidi@aliabadiu.ac.ir

اطلاعات مقاله

چکیده

نوع مقاله: مقاله پژوهشی
صفحات ۱۷۰-۱۴۹

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۹/۲۱
تاریخ پذیرش نهایی: ۱۴۰۳/۰۳/۰۶

واژگان کلیدی:

مدیریت سود تاریخی؛ سود آتی؛ سود گذشته؛ نقش تعدیلی؛ بازار سرمایه

طبقه‌بندی JEL:

M41, G34

اساساً توان پیش‌بینی سود در ارزیابی شرکت، اطلاعات سودمندی را مهیا می‌کند. در واقع، مدیران شرکت‌ها جهت دستیابی به سود مستمر و پایدار، سعی می‌کنند نوسان‌های دوره‌ای سود را حذف کرده و به برنامه‌ریزی سود با یک نرخ رشد ثابت، اقدام نمایند. به همین دلیل، شناسایی عوامل تأثیرگذار بر دقت پیش‌بینی سود، همواره مورد توجه بوده است. هدف این تحقیق، بررسی توان پیش‌بینی شونددگی سود از طریق سود گذشته شرکت و بررسی نقش تعدیلی مدیریت سود تاریخی در توان پیش‌بینی شونددگی می‌باشد. تحقیق حاضر، از داده‌ها و اطلاعات شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در خلال سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۹ استفاده نموده است. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها از نوع رگرسیون خطی چندمتغیره بوده است که با استفاده از داده‌های پنلی و اثرات انجام شد. یافته‌های پژوهش نشان داد سود گذشته شرکت، به نحوی مثبت، سود آتی شرکت را پیش‌بینی می‌کند. همچنین نتایج نشان داد که مدیریت سود تاریخی شرکت، توان پیش‌بینی شونددگی سود را تحت تأثیر قرار می‌دهد، به نحوی که هر چه میزان مدیریت سود گذشته شرکت بالاتر باشد، توان پیش‌بینی شونددگی سود نیز کاهش می‌یابد.

۱. مقدمه

سود یکی از مهمترین معیارهای عملکرد برای سرمایه‌گذاران است و مدیران مالی سود را به عنوان مهمترین اطلاعاتی که از خارج با آن‌ها ارتباط دارند، در نظر می‌گیرند. در واقع، سود حیاتی‌ترین اطلاعاتی است که ثبات و قدرت مالی هر شرکتی را نشان می‌دهد (هان^۱ و همکاران، ۲۰۲۳). شرکت‌ها بر اساس صورت‌های سود و زیان خود، به اطلاعات مهمی در خصوص میزان کارایی شرکت، میزان ارزش افزوده به ثروت سهامداران و همچنین پیش‌بینی سودهای آینده خود دست می‌یابند.

گزارش‌های تحلیلگران منابع اطلاعاتی ضروری برای سرمایه‌گذاران در ارزیابی سهام در بازارهای مالی هستند (ایگه و واشینگتون^۲، ۲۰۲۳). تحلیلگران اطلاعات کمی و کیفی، مانند پیش‌بینی‌های سود، توصیه‌های خرید، فروش، نگهداری، و توصیف‌های مفهومی را از طریق گزارش‌هایی منتشر می‌کنند. سوگیری پیش‌بینی سود، میزان اطلاعاتی را که تحلیلگران می‌توانند به دست آورند و توانایی تحلیل‌گران را منعکس می‌کند (پانتا و پانتا^۳، ۲۰۲۳). در مقایسه با پیش‌بینی‌های ارائه‌دهنده اطلاعات مستقل، پیش‌بینی‌های تحلیل‌گران طرف فروش بیش‌تر برآورد می‌شود و دقت کمتری دارند. چنین خوش‌بینی در پیش‌بینی سود از طرف فروشندگان، بیانگر یک سوگیری رو به بالا در تحلیلگران طرف فروش است (آپاریکیو و کیم^۴، ۲۰۲۲). علاوه بر این، ثابت شده است که پیش‌بینی‌های سود بر پویایی مالی تأثیر می‌گذارد. به عنوان مثال، حجم معاملات به طور مثبت با پراکندگی پیش‌بینی‌های سود در بازارهای ایالات متحده و هنگ کنگ همبستگی مثبت دارد (دی کاسترو^۵ و همکاران، ۲۰۲۲).

مسئله اصلی این است که سود، کلید دستیابی به پیش‌بینی مشخص سود آینده است، مدیریت از تکنیک‌ها و استراتژی‌های مختلفی استفاده می‌کند که قانونی و گاهی غیرقانونی به اهداف سودی خاص، دست یابند. این پدیده را مدیریت سود می‌نامند (چمبرز و سیفر^۶، ۲۰۲۲). مفهوم مدیریت سود، تحقیقات گسترده‌ای را در زمینه حسابداری به خود جلب کرده است. به طور معمول محققان از مدل‌های تجربی برای تجزیه کل اقلام تعهدی به اقلام تعهدی غیر اختیاری و اقلام تعهدی اختیاری استفاده می‌کنند. سپس اقلام تعهدی اختیاری به عنوان نماینده‌ای برای مدیریت سود استفاده می‌شود و به انگیزه‌های بالقوه مختلف مرتبط می‌شود یا به عنوان معیاری برای کیفیت سود استفاده می‌شود (یو^۷ و همکاران، ۲۰۲۳). مدیریت سود را می‌توان به دو دسته تقسیم کرد که عبارتند از مدیریت سود تعهدی^۸ (AEM) و

¹ Han

² Ige & Washington

³ Panta & Panta

⁴ Aparicio & Kim

⁵ De-Castro

⁶ Chambers & Cifter

⁷ You

⁸ Accruals Earnings management

مدیریت سود واقعی^۱ (REM). مدیریت سود تعهدی به معنای دستکاری سود از طریق استفاده از اصول حسابداری است، در حالی که مدیریت سود واقعی به معنای تسریع سود با تغییر برخی از فعالیت‌های تجاری است (آنتون و آلفوری نوکو^۲، ۲۰۲۲). مدیریت سود تعهدی با تغییر فعالیت‌های عملیاتی زیربنایی شرکت انجام نمی‌شود، بلکه از طریق انتخاب روش‌های حسابداری مورد استفاده برای نشان دادن آن فعالیت‌ها انجام می‌شود، در حالی که مدیریت سود واقعی شامل تغییر عملیات زیربنایی شرکت در تلاش برای افزایش سود دوره جاری است (بانرجی و دیب^۳، ۲۰۲۳).

در تبیین اهمیت مدیریت سود می‌توان به چند نکته اصلی اشاره نمود. انرون^۴ در سال ۲۰۰۲ به دلیل دستکاری سود و پوشش مشکلات و زیان‌های مالی ورشکست شده است. مورد انرون تصویری برای توصیف وجود مدیریت سود و تأثیر بد آن بر شرکت است. مورد انرون منجر به تدوین قانون ساربنز-آکسلی^۵ (SOX) گردید (آلمان^۶ و همکاران، ۲۰۲۳). در این رابطه، قانون ساربنز-آکسلی مجموعه‌ای از اخلاق تجاری است که شامل بهبود نقش حسابرس برای کاهش مدیریت سود می‌شود. پس از دوره ساربنز-آکسلی، با کاهش تقلب در حسابداری و همان زمان، افزایش مدیریت سود واقعی همراه بود (لیو و نیو^۷، ۲۰۲۳). دوم؛ از نظر پیش‌بینی سود، مدیریت سود بر سود آتی تأثیر دارد. به طوری که مدیریت سود واقعی ممکن است تأثیر منفی بر سودهای آتی داشته باشد. به عنوان مثال، الشاندیدی و کامل^۸ (۲۰۲۳) دریافتند که مدیریت سود واقعی، از طریق کاهش سرمایه‌گذاری‌های اختیاری، بر عملکرد آتی پایین‌تر تأثیر می‌گذارد، زیرا کاهش سرمایه‌گذاری اختیاری منجر به از دست رفتن فرصت سرمایه‌گذاری در آینده می‌شود. در واقع، مدیریت سود واقعی، از طریق اجتناب از شناسایی زیان‌های کاهش ارزش، فرصت رشد آینده را کاهش می‌دهد (الحرابی^۹ و همکاران، ۲۰۲۳). بنابراین، مدیریت سود واقعی منجر به هزینه اقتصادی واقعی بیشتر می‌شود و مشکلاتی را در آینده ایجاد می‌کند. سوم؛ اساساً شرکت‌هایی که پیش‌بینی‌های تحلیل‌گران را با استفاده از مدیریت سود واقعی و مدیریت سود تعهدی شکست می‌دهند، نسبت به شرکت‌هایی که پیش‌بینی‌های تحلیل‌گر را بدون مدیریت سود از دست می‌دهند، عملکرد عملیاتی و عملکرد بازار سهام در سال‌های بعدی بدتر هستند (ویانا^{۱۰} و همکاران، ۲۰۲۳؛ ماریستی و

¹ Real Earnings Management

² Anton & Afloarei Nucu

³ Banerjee & Deb

⁴ Enron

⁵ Sarbanes-Oxley

⁶ Almand

⁷ Liu & Niu

⁸ Elshandidy & Kamel

⁹ Alharbi

¹⁰ Viana

ماتوری^۱، (۲۰۲۳). در نهایت بایستی اذعان داشت که مدیریت سود واقعی تأثیر مثبتی بر درآمدهای آتی دارد (دیموک^۲ و همکاران، ۲۰۲۳).

در تحقیقات گذشته و در مورد ارتباط میان مدیریت سود و پیش‌بینی آن، تناقضاتی وجود دارد و این موضوع ضرورت پژوهش حاضر را ملموس‌تر نموده است. در واقع، پژوهش‌های گذشته، مدیریت سود را به‌عنوان اقدام فرصت‌طلبانه یا سیگنال‌های اطلاعاتی متمایز نمی‌کرد. اوز^۳ (۲۰۲۳) دریافت که ارقام تعهدی (مدیریت سود تعهدی) در شرکت‌های با رشد بالا قیمت‌گذاری بالاتری نسبت به شرکت‌های با رشد پایین دارد. چیز^۴ و همکاران (۲۰۲۳) اطلاعاتی را در مورد سودهای حاصل از تجزیه و تحلیل مدیریت سود واقعی در مورد سودهای آتی گنجانده‌اند. نتایج آن‌ها نشان می‌دهد که رسیدن به سود یا شکست صفر می‌تواند سیگنال‌دهی اطلاعاتی مدیریت سود واقعی باشد. لینکی و سمین^۵ (۲۰۲۳) دریافتند که شرکت‌ها سود را برای برآورده کردن پیش‌بینی‌های تحلیلگران مدیریت می‌کنند تا عملکرد برتر آینده را نشان دهند. بسیاری از تحقیقات گذشته به دلیل انگیزه‌های مدیریت سود نامشخص نتایج بعضاً متناقضی داشته‌اند. این تحقیق به گسترش انگیزه‌های مدیریت سود به عنوان سیگنال اطلاعاتی کمک خواهد کرد. در واقع، این تحقیق به بررسی تأثیر مدیریت سود به عنوان سیگنال اطلاعاتی بر قابلیت پیش‌بینی سود می‌پردازد. در این پژوهش بررسی خواهد شد که سود گزارش شده انتظاری یا سود پیش‌بینی شده چه ارتباطی با مدیریت سود تاریخی دارد. به عبارتی دیگر، در این پژوهش سعی خواهد شد توان پیش‌بینی شونددگی سود از طریق نقش تعدیلی مدیریت سود تاریخی ارزیابی شود.

بنابراین، هدف پژوهش حاضر، بررسی توان پیش‌بینی شونددگی سود با نقش تعدیلی مدیریت سود تاریخی پایین در بازار سرمایه ایران است. فرضیات مبتنی بر هدف عبارتند از:

- فرضیه اصلی: سود تاریخی توان پیش‌بینی کنندگی سود آتی را دارد.
- فرضیه فرعی: مدیریت سود تاریخی پایین توان پیش‌بینی شونددگی سود آتی بر اساس سود تاریخی را تعدیل می‌کند.

۲. ادبیات موضوع

میزان اطلاعات افشا شده برای سرمایه‌گذاران و مشارکت‌کنندگان در بازار سرمایه، بر میزان برآورد و پیش‌بینی سود تأثیرگذار است. بسیاری از افراد در شرکت‌ها به طور فزاینده‌ای از اختیار خود جهت گمراه کردن افراد خارج از شرکت، از طریق گزارشگری مالی خود استفاده کرده و به نوعی به کلاهبرداری

¹ Marisetty & Moturi

² Dimmock

³ Oz

⁴ Chyz

⁵ Lenkey & Simin

حسابداری می‌پردازند. بسیاری از تحلیل‌ها، این گونه رسوایی‌های حسابداری را ناشی از فروپاشی اخلاق تجاری یا از بین رفتن مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها^۱ می‌دانند. به همین سبب، مصرف‌کنندگان و سرمایه‌گذاران از این موضوع که مشاغل نباید صرفاً به سود خود در مقابل کارکنان، جامعه، محیط زیست و غیره توجه و عمل کنند، حمایت می‌کنند. در واقع، شفافیت مالی و پاسخگویی به سرعت در حال تبدیل شدن به اصول مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها است که می‌تواند میزان سوء استفاده از مزایای اطلاعاتی خود را نسبت به افراد خارجی کاهش دهد (ریگامونتی^۲ و همکاران، ۲۰۲۳).

افشای پیش‌بینی مدیریت سود منبع اطلاعات داخلی در مورد سودآوری آینده یک شرکت است که افراد خارجی نمی‌توانند به راحتی به آن دسترسی داشته باشند. با این حال، از دیدگاه کوتاه مدت، مدیران در معرض انگیزه‌هایی برای اتخاذ رفتار فرصت‌طلبانه قرار دارند که منجر به سوگیری پیش‌بینی خوش‌بینانه یا بدبینانه می‌شود. بنابراین، دو فرضیه نظری مخالف در مورد انگیزه مدیریت برای گزارشگری مالی وجود دارد. یکی فرضیه افشای فرصت‌طلبانه است، که شامل محاصره مدیران است و به ارزش شرکت آسیب می‌رساند. و دوم، فرضیه افشای شفاف است، فرضیه‌ای که رفتار مدیریتی کارآمد ارزش شرکت را افزایش می‌دهد. با توجه به پیش‌بینی سود، مدیران دارای اختیار قابل توجهی هستند که بر صحت پیش‌بینی و فرصت‌طلبی در افشا تأثیر می‌گذارد و این امر ارتباط میان عملکرد حسابداری و عملکرد اقتصادی یک شرکت را تضعیف می‌کند. پیش‌بینی سود گزارش شده منبع حیاتی اطلاعات داخلی در مورد بازده و ریسک‌های آینده برای سرمایه‌گذاران است. با این وجود، سوگیری پیش‌بینی سود فرصت‌طلبانه ممکن است بر روند تصمیمات سرمایه‌گذاری تأثیرات سوء بگذارد (لیو و نیو^۳، ۲۰۲۳).

پدیده مدیریت سود، هم در تحقیقات نظری و هم در تحقیقات تجربی دانشگاهی مورد توجه قرار گرفته است. تعدادی از مطالعات تجربی سعی در شناسایی و مستندسازی مدیریت سود و بررسی میزان تأثیرپذیری این پدیده از انتظارات بازار داشته‌اند. یکی از نتایج مشخص ناشی از این مطالعات این است که سود، به طور کلی به سمت انتظارات و به طور خاص، به سمت پیش‌بینی سود مدیریت می‌رود. ادبیات نظری در درجه اول بر شناسایی شرایطی متمرکز شده است که تحت آن مدیریت سود به عنوان یک استراتژی بهینه در یک شرایط قراردادی یا بازار ظاهر می‌شود. شفافیت مالی و پاسخگویی به سرعت در حال تبدیل شدن به اصول مسئولیت اجتماعی است که می‌تواند میزان سوء استفاده از مزایای اطلاعاتی خود را نسبت به افراد خارجی کاهش دهد (ماریستی و ماتوری، ۲۰۲۳).

¹ Corporate Social Responsibility (CSR)

² Rigamonti

³ Liu & Niu

۲-۱. تئوری نمایندگی

جنسن و مک‌لینگ^۱ (۱۹۷۶) نظریه نمایندگی را به عنوان قراردادی میان یک یا چند طرف تعریف می‌کنند که طرف دیگر را به انجام مدیریت شرکت بر اساس منافع اصلی، از جمله تفویض اختیار تصمیم‌گیری به نماینده، ملزم می‌کند. موضوع اصلی نظریه نمایندگی، تعارض نمایندگی است. تضاد نمایندگی، ناشی از تضاد منافع بین مالکان، به عنوان یک اصل و مدیریت، به عنوان یک نماینده است. مالکان علاقه‌مند به حداکثر رساندن ثروت خود و مدیریت هستند. از نظر اطلاعات سود، تعارض نمایندگی منجر به رفتار ناکارآمد مدیریت مانند مدیریت سود می‌شود. مدیریت سود معمولاً به تلاش‌های مدیران شرکت برای دستکاری ارقام سود در گزارشگری مالی اشاره دارد. از طرفی، مدیریت سود، به دلیل نامتقارن بودن اطلاعات، آگاهی بیشتر و دقیق‌تری از وضعیت شرکت‌ها در قیاس با مالکان داشته و این موضوع به عنوان یک عمل فرصت‌طلبانه برای مدیران شرکت‌ها تلقی می‌شود (بانرجی و دیب، ۲۰۲۳).

۲-۲. مدیریت سود به عنوان سیگنال اطلاعات

مدیریت سود به عنوان رفتار فرصت‌طلبانه مدیریت، سودمندی‌های آن‌ها را از نظر قرارداد ظاهری غرامت، بدهی و هزینه سیاسی به حداکثر می‌رساند. از طرفی دیگر، مدیریت سود به عنوان دیدگاه قرارداد کارآمد، یعنی مدیریت سود به مدیریت انعطاف‌پذیری می‌دهد تا از خود و شرکت از نظر پیش‌بینی رویدادهای غیرمنتظره برای منافع طرف‌های مرتبط محافظت کند. بنابراین، مدیریت سود، تعهد و صلاحیت مدیریتی را جهت انعکاس ارزش اقتصادی بهبود می‌بخشد. شواهدی از هموارسازی سود فراگیر وجود دارد که تداوم و قابل پیش‌بینی بودن سود گزارش شده را بهبود می‌بخشد. به عنوان مثال، تیان^۲ و همکاران (۲۰۲۳) دریافتند اختیار ارقام تعهدی مدیریتی توانایی سود را برای انعکاس ارزش اقتصادی و همچنین کمک به پیش‌بینی جریان‌های نقدی آتی، سود و سود سهام بهبود می‌بخشد. نکته مهم دیگر آنکه مدیریت سود به مثابه تکنیکی کاربردی، تنوع سود را کاهش می‌دهد و برای سهامداران جهت کاهش عدم قطعیت (نااطمینانی) و افزایش قابلیت پیش‌بینی سود آتی مزیت داشته و ارقام تعهدی ذاتی (مدیریت تعهدی بر اساس مدل کسب و کار) کیفیت سود را افزایش می‌دهد و علاوه بر این، می‌تواند ریسک اطلاعات و نهایتاً هزینه سرمایه سهام را کاهش دهد. از نظر مدیریت سود واقعی، فعالیت‌های غیرعادی، توانایی سود را برای انعکاس ارزش اقتصادی بهبود می‌بخشد. هان و همکاران (۲۰۲۳) بر این باورند که مدیریت انتظارات، خود را در مورد بهبود عملکرد شرکت از طریق کاهش در دارایی‌های مالیاتی معوق شناسایی نشده (زیان) نشان می‌دهد. از طرفی، مدیریت، از قضاوت خود جهت گزارش اطلاعات

¹ Jensen & Meckling

² Tian

مفید و مرتبط با ارزش در مورد سودآوری آتی شرکت استفاده می‌کند. بنابراین، مدیریت سود، واقعی تأثیر مثبتی بر سودهای آتی شرکت دارد. در این رابطه دو استدلال را می‌توان ارائه کرد: اول، مشارکت در مدیریت سود واقعی ممکن است مزایایی را برای شرکت فراهم کند که عملکرد بهتری را در آینده ممکن می‌سازد، و دوم، ارتباط مثبت بین رسیدن به معیارهای سود با درگیر شدن در مدیریت سود واقعی و عملکرد آتی و همچنین با سیگنال‌دهی مدیریتی یا عملکرد آتی شرکت سازگار است (ویانا و همکاران، ۲۰۲۳). این در حالی است که شرکت‌های مشکوک به مدیریت سود واقعی، اثر منفی مدیریت سود واقعی را از طریق کاهش سرمایه‌گذاری‌های اختیاری، بر سودهای آتی ضعیف می‌کنند. برخلاف مفهوم فرصت‌طلبانه، مدیریت سود واقعی می‌تواند سیگنالی از توانایی شرکت برای ایجاد سود بهتر در آینده باشد. به‌عنوان سیگنال‌دهی اطلاعاتی، شیوه‌های مدیریت سود باید توسط عواملی دنبال شوند تا مدیریت سود را به‌عنوان اقدام فرصت‌طلبانه یا سیگنال‌دهی اطلاعاتی تشخیص دهد. در این راستا، تمایز اقلام تعهدی غیرعادی به اقلام تعهدی اختیاری و ذاتی می‌تواند محقق گردد تا مدیریت سود تعهدی به‌عنوان یک عمل فرصت‌طلبانه یا سیگنال‌دهی اطلاعاتی در نظر گرفته شود (انگوین^۱ و همکاران، ۲۰۲۳).

یافته‌های پژوهش الحربی و همکاران^۲ (۲۰۰۳) نشان داد حساسیت قیمت سهام یک شرکت به اخبار سود، بر انگیزه‌های آن برای مدیریت سود تأثیر می‌گذارد و به نوبه خود، بر خطاهای پیش‌بینی قبلی تحلیلگران تأثیر می‌گذارد. وانگ^۳ و همکاران (۲۰۲۳) در پژوهشی میزان تفاوت مدیریت سود حسابداری و مدیریت سود واقعی را در تأثیر بر عملکرد عملیاتی آینده بررسی کردند و نشان دادند که شرکت‌هایی که از مدیریت سود واقعی منحصرأً برای برآورده کردن انتظارات تحلیل‌گران استفاده می‌کنند، در بلندمدت از شرکت‌هایی که از مدیریت سود حسابداری استفاده می‌کنند عملکرد بهتری دارند و بدتر از شرکت‌هایی که بدون مدیریت سود هستند، عمل نمی‌کنند. با این حال، تفاوتی در صرف سهام شرکت‌هایی که از مدیریت سود واقعی استفاده می‌کنند نسبت به شرکت‌هایی که در مدیریت سود شرکت نمی‌کنند، یافت نشد. این یافته‌ها نشان می‌دهد که مدیریت سود واقعی دارای اثرات مثبت در مورد عملکرد شرکت در آینده است. ون^۴ و همکاران (۲۰۲۳) بررسی نمودند که آیا شرکت‌ها سود را برای برآورده کردن پیش‌بینی‌های تحلیلگران برای نشان دادن عملکرد برتر آینده مدیریت می‌کنند یا خیر. آنها نشان دادند که شرکت‌هایی با استناد به ثبت اختراع بیشتر به احتمال زیاد فقط پیش‌بینی تحلیلگر را برآورده می‌کنند و برای دستیابی به این هدف، سود را مدیریت می‌کنند. آنها همچنین دریافتند شرکت‌هایی که فقط پیش‌بینی‌های تحلیلگران را با استنادات بیشتر به ثبت اختراع برآورده می‌کنند، عملکرد بهتری نسبت به

¹ Nguyen

² Abarbanell & Lehavy

³ Wang

⁴ Wen

شرکت‌هایی با استناد به ثبت اختراع کمتری دارند، که با سیگنال‌دهی سازگار است. لام^۱ و همکاران (۲۰۲۳) فعالیت‌های مدیریت سود برای دستیابی به سودآوری را بررسی کرده و نشان دادند شرکت‌هایی که به تدریج از میانگین سودآوری صنعت فاصله یا کمی از آن سبقت می‌گیرند، ارتباط مثبتی با مدیریت سود واقعی و تعهدی دارند. همچنین یافته‌های پژوهش نشان داد رابطه مثبت بین شرکت‌ها و مدیریت سود واقعی زمانی قوی‌تر است که شرکت‌ها در صنایع رقابتی‌تر فعالیت می‌کنند. علاوه بر این، شواهد مشابهی را برای شرکت‌هایی که سودآوری پیش‌بینی شده در صنعت را کمی برآورده کرده‌اند و اندکی از آن سبقت می‌گیرند یافتند. هوانگ^۲ و همکاران (۲۰۲۳) در پژوهشی نشان دادند که شرکت‌های مشکوک درگیر در مدیریت سود واقعی از طریق کاهش سرمایه‌گذاری‌های اختیاری، سودهای آتی را تضعیف می‌کنند. برخلاف مفهوم فرصت طلبی، مدیریت سود واقعی می‌تواند سیگنالی از توانایی شرکت برای ایجاد سود بهتر در آینده باشد. دیندار یزدی و همکاران (۱۴۰۲) شواهدی یافتند که نشان می‌دهد مالکیت سرمایه‌گذاران نهادی و استقلال هیأت مدیره بر رابطه بین عدم تقارن اطلاعاتی و مدیریت سود تأثیر معنی‌داری دارند. محمدی و همکاران (۱۴۰۲) دریافتند که افزایش مسئولیت‌پذیری اجتماعی موجب کاهش عدم تقارن اطلاعاتی و کاهش عدم شفافیت اطلاعات مالی و در نتیجه کاهش مدیریت سود بانک‌ها می‌شوند. همچنین قدرت مدیرعامل در تعدیل رابطه مسئولیت‌پذیری اجتماعی و مدیریت سود بانک‌ها نقشی ندارد. کریم‌پور املشی و همکاران (۱۴۰۲) نشان دادند سبک پردازش اطلاعات به عنوان یکی از ویژگی‌های فردی و شناختی روی انواع مدیریت سود به عنوان یکی از تصمیم‌گیری‌های مالی تأثیرگذار است.

۳. روش پژوهش

این پژوهش، از نظر نوع هدف، یک تحقیق کاربردی از نوع نیمه‌تجربی و پس‌رویدادی به شمار می‌رود چرا که در پژوهش حاضر از اطلاعات و داده‌های گذشته (بازه تحقیق) استفاده شده است. همچنین تحقیق حاضر، بر حسب روش جمع‌آوری داده‌ها ذیل تحقیقات توصیفی قرار می‌گیرد. از طرفی، از آنجایی که تحقیق به بررسی ارتباط میان متغیرهای پژوهش می‌پردازد، یک تحقیق کمی محسوب شده و به لحاظ شیوه استدلال نیز از روش استقرایی استفاده نموده است. جامعه آماری در این پژوهش، کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است و دلیل آن نیز اطلاعات جامعی است که سازمان بورس اوراق بهادار تهران، در خصوص شرکت‌ها و میزان و نحوه عملکردهای مالی و اقتصادی آنان دارد. لذا، تنهاترین و موثقترین پایگاه اطلاعاتی که بر اساس داده‌های آن می‌توان به منابع

¹ Yamaguchi

² Huang

اطلاعاتی مالی شرکت‌ها دست یافت و مدل پژوهش را مورد تحلیل و آزمون قرار داد، سازمان بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. لذا شرکت‌هایی با اعمال مراحل ذیل و نمونه‌گیری غربالگری در نمونه باقی می‌مانند:

- شرکت‌هایی در بازه زمانی پژوهش (۱۳۹۴ تا ۱۳۹۹) در بورس اوراق بهادار تهران عضویت داشته باشند.
- سال مالی شرکت، منتهی به اسفند هر سال باشد و طی بازه زمانی تحقیق شرکت، تغییر سال مالی نداشته باشد.
- شرکت، ذیل بانک‌ها و یا شرکت‌های سرمایه‌گذاری نباشد.
- شرکت، ذیل شرکت‌های واسطه‌گری مالی، سرمایه‌گذاری، نهادهای پولی و هلدینگ قرار نداشته باشد.
- اطلاعات مالی شرکت در بازه زمانی تحقیق حاضر موجود و در دسترس باشد.

مدل پژوهش و نحوه محاسبه تعریف متغیرها

جهت بررسی فرضیات پژوهش بر اساس مطالعه یوگستر و واگنر^۱ (۲۰۲۱) از مدل‌های زیر استفاده می‌شود:

فرضیه اول:

$$Ea_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 LEM_{i,t-n} + \beta_2 ERNG_{i,t} + \beta_3 UE_{i,t} + \beta_4 Size_{i,t} + \beta_5 Lev_{i,t} + \beta_6 ROA_{i,t} + \epsilon_{i,t}$$

فرضیه دوم:

$$Ea_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 LEM_{i,t-n} + \beta_2 ERNG_{i,t} + \beta_3 UE_{i,t} + \beta_4 LEM_{i,t} \times UE_{i,t} + \beta_5 Size_{i,t} + \beta_6 Lev_{i,t} + \beta_7 ROA_{i,t} + \epsilon_{i,t}$$

که در آن متغیرها به شرح زیر می‌باشد.

سود (Ea): که برابر است با مقدار سود واقعی (عملیاتی) شرکت.

مدیریت سود پایین (LEM): جهت محاسبه مدیریت سود پایین ابتدا در درجه اول از مدل‌های

اقلام تعهدی اختیاری برای تشخیص سطح مدیریت سود تعهدی استفاده و پس از آن مدیریت سود واقعی محاسبه می‌گردد. برای این منظور ابتدا سطح عادی ارقام تعهدی محاسبه شده و باقیمانده (ارزش واقعی - ارزش پیش‌بینی شده) به عنوان ارقام تعهدی اختیاری طبقه‌بندی می‌شود.

کل ارقام تعهدی برای شرکت i در سال t به شرح زیر محاسبه می‌شود:

$$TA_{i,t} = \left(\frac{EBXI_{i,t} - CFO_{i,t}}{Assets_{i,t-1}} \right)$$

که در آن EBXI سود قبل از بهره و مالیات، CFO جریان‌های نقدی عملیاتی و ASSETS مجموع دارایی‌ها می‌باشد. در مرحله بعد، از چهار مدل زیر جهت محاسبه ارقام تعهدی اختیاری (تفاوت ارقام تعهدی واقعی و ارقام تعهدی پیش‌بینی شده) استفاده می‌شود.

¹ Eugster & Wagner

(۱) مدل جونز:

مدل جونز (۱۹۹۱) اقلام تعهدی اختیاری را به عنوان قدر مطلق باقی مانده رگرسیون زیر محاسبه می‌کند:

$$TA_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 \left(\frac{1}{Assets_{i,t-1}} \right) + \alpha_2 \Delta Sales_{i,t} + \alpha_3 PPE_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

که در آن $\Delta Sales_{i,t}$ تغییر در فروش تقسیم بر کل دارایی‌های دوره قبل، $PPE_{i,t}$ خالص دارایی‌های ثابت مشهود؛ با تقسیم خالص دارایی‌های ثابت مشهود شرکت i در پایان سال t بر کل دارایی‌های شرکت i در سال t محاسبه می‌شود.

(۲) مدل اصلاح شده جونز:

مدل اصلاح‌شده جونز (دجو و همکاران، ۱۹۹۵) در رابطه زیر ارائه شده است. تفاوت اصلی بین جونز و مدل اصلاح‌شده جونز در این است که مدل اصلاح‌شده جونز کل تغییرات مطالبات را به مدیریت سود نسبت می‌دهد. بنابراین، تغییر در مطالبات از تغییر فروش کسر می‌شود:

$$TA_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 \left(\frac{1}{Assets_{i,t-1}} \right) + \alpha_2 (\Delta Sales_{i,t} - \Delta Rec_{i,t}) + \alpha_3 PPE_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

که در آن $\Delta Rec_{i,t}$ تغییر در مطالبات است.

۳ و ۴) مدل‌های تنظیم عملکرد و منطبق بر عملکرد:

دو مدل مدیریت سود توسعه یافته توسط کوتاری، لئونو و واسلی (۲۰۰۵) به شرح زیر می‌باشد. در این مدل از بازده دارایی‌های گذشته (ROA) به عنوان یک متغیر کنترل اضافی استفاده می‌شود:

$$TA_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 \left(\frac{1}{Assets_{i,t-1}} \right) + \alpha_2 \Delta Sales_{i,t} + \alpha_3 PPE_{i,t} + \alpha_4 ROA_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

$$TA_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 \left(\frac{1}{Assets_{i,t-1}} \right) + \alpha_2 (\Delta Sales_{i,t} - \Delta Rec_{i,t}) + \alpha_3 PPE_{i,t} + \alpha_4 ROA_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

که در آن ROA بازده دارایی و از طریق درآمد خالص تقسیم بر کل دارایی‌ها محاسبه می‌شود.

پس از محاسبه اقلام تعهدی اختیاری به چهار روش بیان شده، مدیریت سود از طریق میانگین رتبه هر شرکت به چهار روش محاسبه می‌گردد و در نهایت مدیریت سود پایین از طریق تفاضل عدد ۱ منهای امتیاز مدیریت سود به دست خواهد آمد (یوگستر و واگنر، ۲۰۲۱).

$$LEM_{i,t} = 1 - \sum_{i=1}^4 \frac{EM_SCORE_{i,t}}{4}$$

سود غیرمنتظره (UE): که از طریق محاسبه تفاضل سود واقعی و میانگین سود پیش‌بینی شده تقسیم بر قیمت سهام به دست خواهد آمد.

اهرم مالی (Lev): برابر است با نسبت ارزش دفتری بدهی‌ها به مجموع کل دارایی‌ها.

اندازه شرکت (Size): برابر است با لگاریتم طبیعی ارزش کل دارایی‌ها.

بازده دارایی (ROA): برابر است با نسبت سود پس از کسر بهره و مالیات به مجموع کل دارایی‌ها.

۴. یافته‌های پژوهش

۴-۱. آزمون مانایی متغیرها

در این قسمت به بررسی ایستایی یا مانایی متغیرهای پژوهش پرداخته شد. به منظور بررسی پایایی، از آزمون فیلیپس - پرون استفاده شد. نتایج این آزمون در جدول (۱)، نشان داده شده است.

جدول (۱): نتایج آزمون مانایی فیلیپس پرون

p-value	PP - Fisher Chi-square	متغیر	
۰.۰۰	۶۲۸.۰۳	LEM	مدیریت سود پایین
۰.۰۰	۳۳۰.۷۴	EA	سود
۰.۰۰	۴۷۲.۶۴	UE	سود غیرمنتظره
۰.۰۰	۳۲۰.۸۶	Lev	اهرم مالی
۰.۰۰	۳۳۶.۱۲	Size	اندازه شرکت
۰.۰۰	۲۷۱.۸۲	ROA	بازده دارایی

منبع: یافته‌های تحقیق

با توجه به نتایج آزمون، چون مقدار P برای تمامی متغیرها کمتر از ۰/۰۵ است، در نتیجه تمام متغیرهای پژوهش طی دوره مورد مطالعه پژوهش در سطح پایا بوده‌اند. در نتیجه نتایج آزمون نشان می‌دهد که میانگین و واریانس متغیرها در طول زمان و کوواریانس متغیرها بین سال‌های مختلف ثابت بوده است. در نتیجه استفاده از این متغیرها در مدل باعث به وجود آمدن رگرسیون کاذب نمی‌شود.

۴-۲. آزمون F لیمر و آزمون هاسمن

در هر دو مدل مورد بررسی مربوط به فرضیه‌های اول و دوم پژوهش با توجه به اینکه مقدار p-value به دست آمده از آزمون F لیمر کوچکتر از ۰/۰۵ است، در نتیجه مدل مورد استفاده پانل بوده و با توجه به

مقدار آماره آزمون هاسمن و P-value که کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین در هر دو مدل از اثرات ثابت استفاده خواهد شد.

جدول (۲): نتایج آزمون F لیمر و هاسمن

فرضیه	آزمون F لیمر	احتمال	P-value	نتیجه	آماره هاسمن	احتمال	P-value	نتیجه
فرضیه اول	۲/۸۳	۰/۰۲۴	< ۰/۰۵ p	داده‌های پانلی	۱۸/۶۹	۰۰۰۵	< ۰/۰۵ p	اثرات ثابت
فرضیه دوم	۲/۸۵	۰/۰۲۳	< ۰/۰۵ p	داده‌های پانلی	۲۱/۱۸	۰۰۰۳	< ۰/۰۵ p	اثرات ثابت

منبع: یافته‌های تحقیق

۳-۴. بررسی ناهمسانی واریانس

با توجه به این که آماره آزمون وایت در هر دو مدل در سطح اطمینان ۵ درصد معنادار می‌باشد، در نتیجه وجود واریانس همسانی در مدل‌های مورد استفاده پژوهش تایید می‌گردد.

جدول (۳): نتایج آزمون واریانس همسانی وایت

فرضیه	شرح	مقدار آماره	احتمال	P-value	نتیجه	روش رگرسیونی
فرضیه اول	F-statistic	۱/۴۸	۰/۰۰۲	< ۰/۰۵ p	وجود همسانی واریانس	رگرسیون خطی چند متغیره
فرضیه دوم	F-statistic	۱/۴۸	۰/۰۰۲	< ۰/۰۵ p	وجود همسانی واریانس	رگرسیون خطی چند متغیره

منبع: یافته‌های تحقیق

۴-۴. بررسی نرمال بودن توزیع خطا

فرض بعدی، فرض نرمال بودن توزیع جمله اخلاص است. در این پژوهش جهت بررسی نرمال بودن جمله خطا از آزمون جاک-برا استفاده شده است. فرض صفر این آزمون وجود توزیع نرمال باقیمانده‌ها می‌باشد. نتایج نشان می‌دهد که در مدل، باقیمانده‌ها دارای توزیع نرمال نمی‌باشند. اما زمانی که اندازه نمونه به میزان کافی بزرگ باشد و سایر فروض کلاسیک نیز برقرار باشند، انحراف از فرض نرمال بودن معمولاً بی‌اهمیت و پیامدهای آن ناچیز است (تلخابی و همکاران، ۱۳۹۹). بنابراین، عدم تایید نرمال بودن توزیع خطا در این پژوهش نمی‌تواند نتایج برآورد مدل را تحت تاثیر قرار دهد.

جدول (۴): نتایج آزمون توزیع نرمال جمله اخلاص

نتیجه	حد اقل سطح معناداری	آماره آزمون	فرضیه
رد فرض صفر	۰/۰۰	۶۴۶۳/۲	فرضیه اول
رد فرض صفر	۰/۰۰	۷۷۳۰/۶	فرضیه دوم

منبع: یافته های تحقیق

۴-۵. بررسی صفر بودن میانگین خطا

یکی از فروض مورد نیاز جهت برآورد مدل های رگرسیونی، صفر بودن مقدار میانگین خطاها می باشد. فرض صفر در این آزمون، صفر بودن میانگین خطاها است.

جدول (۵): نتایج آزمون صفر بودن میانگین خطاها

نتیجه	حد اقل سطح معناداری	آماره آزمون	فرضیه
پذیرش فرض صفر	۱/۰۰	۰/۰۰	فرضیه اول
پذیرش فرض صفر	۱/۰۰	۰/۰۰	فرضیه دوم

منبع: یافته های تحقیق

با توجه به نتایج جدول، فرض صفر مبنی بر صفر بودن میانگین پسماندها در هر دو مدل مورد استفاده رد نمی شود.

۴-۶. بررسی همخطی

جهت بررسی همخطی از آزمون VIF استفاده می شود. در این آزمون اگر مقدار به دست آمده بیشتر از ۵ باشد، نشان دهنده همخطی قوی بین متغیرهای مستقل پژوهش می باشد که می تواند نتایج کاذبی حاصل شود. از آنجا که متغیرهای مستقل هر دو مدل یکسان می باشد، آزمون همخطی برای هر دو مدل نیز یکسان خواهد بود. نتایج آزمون همخطی به شرح جدول زیر می باشد:

جدول (۶): نتایج آزمون همخطی

نتیجه	مقدار VIF	فرضیه
عدم همخطی	۱/۲۲	سود
عدم همخطی	۱/۰۳	مدیریت سود تاریخی
عدم همخطی	۱/۳۷	اندازه شرکت
عدم همخطی	۱/۷۶	اهرم مالی
عدم همخطی	۱/۷۳	بازده دارایی
عدم همخطی	۱/۲۵	شاخص بازار

منبع: یافته های تحقیق

با توجه به نتایج جدول (۶)، همخطی بین متغیرهای مستقل پژوهش وجود ندارد.

۷-۴. تجزیه و تحلیل فرضیه‌ها

فرضیه اول پژوهش: سود تاریخی توان پیش‌بینی کنندگی سود آتی را دارد.

جدول (۷): نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها جهت آزمون فرضیه اول پژوهش

متغیر وابسته - سود				
P-value	آماره t	ضریب	نماد	متغیر
۰/۰۰۸	۲/۶۶	۰/۵۱	EA (-1)	سود گذشته
۰/۴۵	-۰/۷۶	-۰/۳۲	LEM(-1)	مدیریت سود تاریخی
۰/۰۰	۷/۵۰	۱/۷۱	SIZE	اندازه شرکت
۰/۸۳	۰/۲۲	-۰/۰۵	LEV	اهرم مالی
۰/۰۶	۱/۸۵	۰/۰۱	ROA	بازده داری
۰/۰۴	۲/۰۳	۱/۹۲	IND	شاخص بازار
۱/۹۴	F-statistic	۱/۵۸	آماره دوربین واتسون	
۰/۰۰	Prob(F-statistic)	۰/۱۷	Adjusted R-squared	
$Ea_{i,t+1} = \beta_0 + \beta_1 LEM_{i,t+1} + \beta_2 ERNG_{i,t+1} + \beta_3 Size_{i,t} + \beta_4 Lev_{i,t} + \beta_5 ROA_{i,t} + \beta_6 IND_{i,t} + \epsilon_{i,t}$				

منبع: یافته‌های تحقیق

با توجه به نتایج جدول (۷)، و با توجه به آماره F و سطح معناداری آن که کمتر از مقدار بحرانی ۰/۰۵ است، مدل رگرسیونی مورد نظر در سطح معنادار و قابل قبولی می‌باشد. ضریب تعیین تعدیل شده نیز برابر با ۰/۵۸ بوده و بیانگر این است که تقریباً ۵۸ درصد از تغییرات متغیر وابسته (سود آتی) با متغیرهای مستقل مدل قابل تبیین است؛ و همچنین آماره دوربین واتسون برابر با ۲/۲۲ می‌باشد که این مقدار بین ۱/۵ تا ۲/۵ است و نشان دهنده عدم خودهمبستگی بین متغیرها می‌باشد.

همان‌گونه که در جدول فوق ملاحظه می‌شود، ضریب متغیر تعامل (مدیریت سود تاریخی × سود جاری) مثبت بوده و با توجه به مقدار آماره t و P-value که کمتر از مقدار بحرانی ۰/۰۵ است، در نتیجه نقش تعدیلی مدیریت سود تاریخی بر پیش‌بینی سود آتی تایید می‌گردد. به طوری که، مدیریت سود تاریخی تأثیر مثبت سود گذشته بر سود آتی را تشدید می‌کند. همچنین با توجه به آماره t و P-value متغیرهای سود غیرمنتظره و اندازه شرکت که کمتر از ۰/۰۵ است، نتایج نشانگر معنی‌داری تأثیر این متغیرها بر سود آتی شرکت در سطح اطمینان ۹۵ درصد می‌باشد. از این رو می‌توان آنها را به عنوان پیش‌بینی کنندگان سود آتی شرکت تعریف نمود. با این حال تأثیر اهرم مالی و بازده داری همچنان بر سود تأیید نگردیده است.

فرضیه دوم پژوهش: مدیریت سود تاریخی پایین توان پیش‌بینی شون‌دگی سود آتی بر اساس سود تاریخی را تعدیل می‌کند.

جدول (۸): نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها جهت آزمون فرضیه دوم پژوهش

متغیر وابسته - سود				
P-value	آماره t	ضریب	نماد	متغیر
۰/۰۰۳	۳/۶۳	۱/۴۶	EA(-1)	سود گذشته
۰/۰۰۱	۳/۲۲	۰/۶۶	LEM(-1)	مدیریت سود تاریخی
۰/۰۰۰	-۳/۷۳	-۲/۱۱	LEM(-1) × EA(-1)	مدیریت سود تاریخی × سود گذشته
۰/۰۰۸	۲/۶۸	۱/۵۲	SIZE	اندازه شرکت
۰/۶۸۸	۰/۴۰	۰/۰۸	LEV	اهرم مالی
۰/۰۰۹	۲/۶۴	۰/۰۱	ROA	بازده داری
۰/۰۴۰	۲/۰۶	۱/۵۹	IND	شاخص بازار
۱/۱۷۶	F-statistic	۱/۱۵۹	آماره دوربین واتسون	
۰/۰۰	Prob(F-statistic)	۰/۱۴	Adjusted R-squared	
$EA_{i,t+1} = \beta_0 + \beta_1 EA(-1)_{i,t} + \beta_2 LEM_{i,t+1} + \beta_3 LEM_{i,t+1} \times EA_{i,t+1} + \beta_4 Size_{i,t} + \beta_5 Lev_{i,t} + \beta_6 ROA_{i,t} + \beta_7 IND_{i,t} + \epsilon_{i,t}$				

منبع: یافته‌های تحقیق

با توجه به نتایج جدول (۸)، و با توجه به آماره F و سطح معناداری آن که کمتر از مقدار بحرانی ۰/۰۵ است، مدل رگرسیونی مورد نظر در سطح معنادار و قابل قبولی می‌باشد. ضریب تعیین تعدیل شده نیز برابر با ۰/۱۴ بوده و بیانگر این است که تقریباً ۱۴ درصد از تغییرات متغیر وابسته (سود آتی) با متغیرهای مستقل مدل قابل تبیین است؛ و همچنین آماره دوربین واتسون برابر با ۱/۵۹ می‌باشد که این مقدار بین ۱/۵ تا ۲/۵ است و نشان دهنده عدم خودهمبستگی بین متغیرها می‌باشد.

همان‌گونه که در جدول فوق ملاحظه می‌شود، ضریب متغیر تعامل (مدیریت سود تاریخی × سود گذشته) منفی بوده و با توجه به مقدار آماره t و P-value که کمتر از مقدار بحرانی ۰/۰۵ است، در نتیجه مدیریت سود تاریخی تاثیر مثبت سود گذشته بر سود آتی را تعدیل می‌کند. همچنین با توجه به آماره t و P-value مدیریت سود تاریخی که کمتر از ۰/۰۵ است، نتایج نشانگر معنی‌داری تاثیر مدیریت سود تاریخی بر سود آتی شرکت در سطح اطمینان ۹۵ درصد می‌باشد. این نتایج برای متغیرهای اندازه شرکت، بازده داری و شاخص بازار نیز نشان می‌دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد بر سود آینده تاثیرگذار هستند. از این رو می‌توان آنها را به عنوان پیش‌بینی کنندگان سود آتی شرکت تعریف نمود. با این حال تاثیر اهرم مالی همچنان بر سود تایید نگردیده است.

۵. بحث و نتیجه گیری

اساساً رقابت در بازار محصول با تأثیر بر قدرت پیش‌بینی‌کنندگی سود (یکی از معیارهای کیفیت سود)، موجب مربوط بودن اطلاعات حسابداری می‌شود و اطلاعات مورد نیاز سرمایه‌گذاران در اخذ تصمیم‌های اقتصادی را بهبود می‌بخشد؛ بهبودی که موجب تغییر انتظارات سرمایه‌گذاران می‌شود و آن را ارزش‌گذاری می‌کند و در نهایت موجب تغییر بازده سهام شرکت‌ها می‌شود. از طرفی، پیش‌بینی سود حسابداری و تغییرات آن به عنوان رویدادی اقتصادی از دیرباز مورد علاقه سرمایه‌گذاران، مدیران، تحلیلگران مالی، پژوهشگران و اعتباردهندگان بوده است. مهم‌ترین منبع اطلاعاتی سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان و سایر استفاده‌کنندگان سود گزارش شده توسط شرکت‌ها است. آنها انتظار دارند که طبق سوده‌های گزارش شده توسط شرکت‌ها بتوانند سود شرکت در آینده را پیش‌بینی نمایند و بیشترین بازدهی را از سرمایه‌گذاری‌های خود کسب نمایند. با این حال، سوده‌های آتی و سوده‌های پیش‌بینی شده ممکن است تحت تأثیر برخی عوامل از جمله مدیریت سود قرار گیرد. تحقیقات موجود عواقب ناگوار رفتار غیرقانونی را هم برای شرکت‌ها و هم برای مدیران نشان داده است. به طور خاص، برخی از محققان نگرانی‌های اساسی در مورد عملکرد مدیریت سود ابراز و پیشنهاد کرده‌اند که تا حدی به منزله یک عمل نادرستی است. در مقابل، برخی دیگر، مدیریت سود را یک انتخاب طبیعی کسب و کار می‌دانند و بر رواج «نوع خوب مدیریت سود» تأکید می‌کنند. بنابراین، این سوال تجربی است که آیا بازار در بین شرکت‌هایی با رفتارهای مدیریت سود گذشته متفاوت است و آیا بازار بر اساس انگیزه‌های بالقوه برای مدیریت سود متمایز می‌شود یا خیر. نتایج این تحقیق فرضیه اول پژوهش را تایید می‌کند و نشان می‌دهد که سود گذشته شرکت تأثیر مثبتی بر سود آینده آن دارد. به عبارتی دیگر، سود گذشته قادر به پیش‌بینی سود آتی شرکت می‌باشد. بنابراین فرضیه اول مبنی بر توانایی پیش‌بینی سود آتی از طریق سود گذشته شرکت پذیرفته می‌شود. علاوه بر این، نتایج فرضیه دوم پژوهش را نیز تایید نموده و نشان داد در شرکت‌هایی که مدیران آنها در گذشته انگیزه‌های قوی برای مدیریت سود داشتند تأثیر مثبت سود گذشته بر سود آتی تعدیل می‌گردد. به عبارتی دیگر، سود گذشته در شرکت‌هایی که در گذشته مدیریت سود و دستکاری سود بیشتری داشته‌اند، کمتر می‌تواند سود آینده شرکت را پیش‌بینی نماید. از این رو، فرضیه دوم مبنی بر نقش تعدیلی مدیریت سود تاریخی بر قدرت پیش‌بینی شونده سود آتی از طریق سود گذشته نیز پذیرفته می‌شود.

بنابراین، با توجه به نتایج به دست آمده به سرمایه‌گذاران پیشنهاد می‌شود در کنار توجه به سوده‌های گذشته و تاریخی شرکت‌ها به مدیریت سود شرکت‌ها نیز توجه نمایند. همچنین به مدیران پیشنهاد می‌شود که به مدیریت سود به عنوان یک عمل فی‌نفسه بد توجه نکنند و از این شاخص جهت جلب اعتماد سرمایه‌گذاران به منظور بیشتر کردن سود و به عنوان سیگنال اطلاعاتی برای بهبود پیش‌بینی سود توجه داشته باشند. همچنین برای تحقیقات آتی نیز پیشنهاد می‌شود ابتدا پژوهشگران به این موضوع

پپردازند که وقتی اعتماد سرمایه‌گذاران در خصوص سودهای گزارش شده و پیش‌بینی سود شکسته شود، چه اتفاقی می‌افتد، به عنوان مثال، زمانی که یک شرکت با سابقه مدیریت سود اندک، شروع به مدیریت سود می‌کند. دوم، ایده مقاومت در برابر وسوسه‌ها به عنوان یک سیگنال می‌تواند برای کارهای تجربی آینده که به دنبال شناسایی مدیران قابل اعتماد هستند مفید باشد.

۶. تعارض منافع

هیچگونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

References

- Alharbi, S., Atawnah, N., Jahangir Ali, M., & Eshraghi, A. (2023). Gambling culture and earnings management: A novel perspective. *International Review of Economics & Finance*, (86), 520-539. <https://doi.org/10.1016/j.iref.2023.03.039>
- Almand, A., Cantrell, B., & Dickinson, V. (2023). Accruals and firm life cycle: Improving regulatory earnings management detection. *Journal of Advances in Accounting*, (60), 287-302.
- Anton, S., & Afloarei Nucu, A. (2022). On the role of institutional factors in shaping working capital management policies: Empirical evidence from European listed firms. *Journal Economic Systems*, 46(2), 1-18. <https://doi.org/10.1016/j.ecosys.2022.100976>
- Aparicio, K., & Kim, R. (2022). External capital market frictions, corporate governance, and tax avoidance: Evidence from the TED spread. *Journal of Finance Research Letters*, (52), 184-196. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2022.103381>
- Banerjee, P., & Deb, S. (2023). Capital investment, working capital management, and firm performance: Role of managerial ability in US logistics industry. *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review*, (176), 561-574. <https://doi.org/10.1016/j.tre.2023.103224>
- Chambers, D., & Cifter, A. (2022). Working capital management and firm performance in the hospitality and tourism industry. *International Journal of Hospitality Management*, (102), 443-460. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2022.103144>
- Chyz, J., Eulerich, M., Fligge, B., & Romney, M. (2023). Codetermination and aggressive reporting: Audit committee employee representation, tax aggressiveness, and earnings management. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, (51), 761-777. <https://doi.org/10.1016/j.intaccudtax.2023.100543>
- De-Castro, K., Kirch, G., & Matta, R. (2022). Do internal capital markets in business groups mitigate firms' financial constraints? *Journal of Banking & Finance*, (143), 1-17. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2022.106573>

- Dimmock, S., Feng, F., & Zhang, H. (2023). Mutual funds' capital gains lock-in and earnings management. *Journal of Corporate Finance*, (80), 108-125. <https://doi.org/10.1016/j.jcorpfin.2023.102422>
- Dindar yazdi, M., Paryad, A., & Moradi, Z. (2023). Investigating the effect of board independence and institutional ownership on the relationship between information asymmetry and earnings management. *Journal of Accounting and Management Vision*, 6(84), 108-121. (In Persian)
- Elshandidy, T., & Kamel, H. (2023). Tone of narrative disclosures and earnings management: UK evidence. *Journal of Advances in Accounting*, (64), 1-15. <https://doi.org/10.1016/j.adiac.2023.100710>
- Han, W., Han, L., & Yang, Q. (2023). Capital market liberalization and firms' OFDI performance: Evidence from China. *Journal of Finance Research Letters*, (59), 514-528. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2023.104761>
- Huang, Y., Liu, F., & Qiu, B. (2023). Credit market development and corporate earnings management: Evidence from banking and branching deregulations. *Journal of Financial Stability*, (67), 66-81. <https://doi.org/10.1016/j.jfs.2023.101142>
- Ige, A., & Washington, M. (2023). Capital market liability of foreignness and country-of-origin stereotype: An empirical investigation. *Journal of Transnational Corporations Review*, 48(1), 19- 33. <https://doi.org/10.1016/j.tncr.2023.07.002>
- Karimpour amshali, S., Banimahd, B., ramezani, J., & Khalilpour, M. (2023). Information Processing Styles and Earnings Management: Testing of Cognitive-Experiential Self Theory. *Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge*, 12(45), 373-390. (In Persian)
- Lam, K., Sami, H., Yao, J., & Yao, Y. (2023). Mandatory IFRS adoption and earnings management: The role of culture. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, (50), 81-96. <https://doi.org/10.1016/j.intaccaudtax.2023.100527>
- Lenkey, S., & Simin, T. (2023). A Dynamic Partial Equilibrium Model of Capital Gains Taxation. *The Journal of Finance and Data Science*, (188), 194-210. <https://doi.org/10.1016/j.jfds.2023.100111>
- Liu, M., & Niu, X. (2023). The impact of capital market opening on earnings management: Empirical evidence based on "Land-Port Connection". *Journal of Finance Research Letters*, 55(1), 50-69. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2023.103864>
- Marisetty, V., & Moturi, S. (2023). Boundaries of the firm and real earnings management. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, (52), 623-637.
- Mohammadi, S., Oryaie, Z., & Naderi, A. (2023). Investigating the Relationship between Social Responsibility and Earnings Management in Banks through Emphasis on the Moderating Role of CEO Power. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 20(77), 183-218. <https://doi.org/10.22054/qjma.2023.72015.2438> (In Persian)

- Nguyen, Q., Kim, M., & Ali, S. (2023). Corporate governance and earnings management: Evidence from Vietnamese listed firms. *International Review of Economics & Finance*, (89), 775-801. <https://doi.org/10.1016/j.iref.2023.07.084>
- Oz, S. (2023). The impact of terrorist attacks and mass shootings on earnings management. *The British Accounting Review*, (142), 207-223. <https://doi.org/10.1016/j.bar.2023.101232>
- Panta, H., & Panta, A. (2023). Organizational capital and readability of financial reports. *Journal of Finance Research Letters*, 55(1), 794-809. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2023.103895>
- Rigamonti, A., Greco, G., & Capocchi, A. (2023). Futures, provisional sales, and earnings management in the global gold mining industry. *Journal of Finance Research Letters*, (59), 114-129. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2023.104808>
- Tian, K., Li, Y., Wang, C., & Zhou, T. (2023). Corporate strategic differences and earnings management. *Journal of Finance Research Letters*, (59), 1-15. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2023.104801>
- Viana, D., Lourenco, I., & Black, E. (2023). Macroeconomic instability, institutions, and earnings management: An analysis in developed and emerging market countries. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, (51), 849-863. <https://doi.org/10.1016/j.intaccudtax.2023.100544>
- Wang, Qiao, Z., & Jin, L. (2023). Government involvements and earnings management. *Journal of Finance Research Letters*, (55), 655-672. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2023.103855>
- Wen, H., (2023). How FinTech improves financial reporting quality? Evidence from earnings management. *Journal of Economic Modelling*, (126), 74-89. <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2023.106435>
- You, Y., Liu, F., & Yang, D. (2023). Macroprudential policy, capital flow management and monetary policy independence. *The Quarterly Review of Economics and Finance*, 88(4), 116-132. <https://doi.org/10.1016/j.qref.2022.12.009>
- Zhang, J., Su, T., & Meng, L. (2023). Corporate earnings management strategy under environmental regulation: Evidence from China. *International Review of Economics & Finance*, (90), 154-166. <https://doi.org/10.1016/j.iref.2023.11.013>